

Την Παρασκευή 20/12/2013 είχαμε τη χαρά να φιλοξενήσουμε στο σχολείο μας και στο μάθημα <<Γεωλογία – Διαχείριση φυσικών πόρων της Α΄ τάξης, ύστερα από πρόσκληση, τον κ. Νταλαμπάκο Βασίλειο μελισσοκόμο.

Ο κ. Νταλαμπάκος ανταποκρίθηκε με μεγάλη χαρά φέρνοντας μάλιστα μαζί του μια κυψέλη. Η παρουσία του εξελίχθηκε σε ένα καλά οργανωμένο μάθημα μελισσοκομίας, μιας και εκτός από την κυψέλη που παρουσίασε, μίλησε με απλό και κατανοητό τρόπο για τον κόσμο των μελισσών και της κυψέλης κρατώντας αμείωτο το ενδιαφέρον των μαθητών. Στο τέλος δε δοκιμάσαμε όλοι διαφορετικά είδη μελιού. Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά τον κ. Νταλαμπάκο για την παρουσία του στο σχολείο μας.

Πολύ λίγα από τα τόσα ενδιαφέροντα που μας είπε

Η οικογένεια...

Οι μέλισσες ανήκουν στα έντομα και ζουν σε μεγάλες οικογένειες, μέσα σε κυψέλες. Σε κάθε κυψέλη υπάρχει μια "βασίλισσα", μερικοί αρσενικοί- οι κηφήνες- που προορίζονται να γονιμοποιήσουν μόνο μια φορά τη βασίλισσα και στη συνέχεια να πεθάνουν και μερικές χιλιάδες θηλυκές μέλισσες, που είναι στείρες και λέγονται "εργάτριες".

Η βασίλισσα, ο κηφήνας και η εργάτρια ξεχωρίζουν με την πρώτη ματιά μεταξύ τους. Η εργάτρια είναι πιο μικρή και από τον κηφήνα και από τη βασίλισσα, και πιο αδύνατη. Η βασίλισσα έχει μεγαλύτερο μήκος, ενώ ο κηφήνας είναι κοντός, χοντρός και πιο σκούρος. Τόσο ο κηφήνας όσο και η βασίλισσα δεν έχουν κεντρί και δηλητήριο, σε αντίθεση με τις εργάτριες που έχουν. Οι εργάτριες και οι βασίλισσες προέρχονται από γονιμοποιημένα αυγά. Αντίθετα, οι κηφήνες προέρχονται από αυγά μη γονιμοποιημένα.

Υπάρχουν τριών ειδών κελιά α) τα βασιλικά β) των εργατριών και γ) των κηφίνων. Η βασίλισσα που γονιμοποιείται μόνο μία φορά γεννάει μέχρι 1500 αυγά την ημέρα. Οι προνύμφες που προορίζονται για βασίλισσες ταΐζονται συνεχώς με βασιλικό πολτό από τη στιγμή που θα βγουν από

το αυγό μέχρι να μεταμορφωθούν σε τέλειο έντομο , ενώ τα κελιά από τα οποία θα βγουν εργάτριες ταΐζονται τις τρεις πρώτες ημέρες με βασιλικό πολτό και τις υπόλοιπες μίγμα μελιού και βασιλικού πολτού.

Οι εργάτριες έχουν πολλούς και διαφορετικούς ρόλους ανάλογα με την ηλικία τους. Έτσι τις πρώτες μέρες της ζωής τους ασχολούνται με το καθάρισμα των κελιών, στη συνέχεια γίνονται παραμάνες (αναλαμβάνοντας να ταΐζουν τις προνύμφες) μετά μπορούν να κατασκευάζουν κερήθρες και να αποθηκεύουν γύρη και νέκταρ και ο τελευταίος τους ρόλος είναι αυτός της συλλέκτριας ή φρουρός εισόδου.

Επικονίαση

Την εποχή της ανθοφορίας οι μέλισσες για την τροφή τους μαζεύουν τη γύρη και τη μεταφέρουν στα πίσω πόδια τους και συμβάλλουν στη γονιμοποίηση των φυτών. Έτσι καταλαβαίνουμε την προσφορά τους στο περιβάλλον. Αν μια μέλισσα μας τσιμπήσει αμέσως πεθαίνει.

Προϊόντα που σχετίζονται με τις μέλισσες

- Το μέλι: Οι μέλισσες αφού μαζέψουν το νέκταρ από τα άνθη και τα λουλούδια το μεταφέρουν στην κυψέλη, και πριν το τοποθετήσουν στα κελιά με τη βοήθεια ενζύμων του σώματος τους και με την εξάτμιση της υγρασίας παράγουν το μέλι.
- Η γύρη. Τη συλλέγουν οι μέλισσες από τα λουλούδια και την τοποθετούν στα κελιά. Είναι απαραίτητη τροφή για τις μέλισσες αλλά και για τον άνθρωπο.
- Βασιλικός πολτός
- Κερί

Είδη μελιού

Ατέλειωτες ποικιλίες μελιού υπάρχουν γιατί υπάρχουν και τόσα πολλά και διαφορετικά είδη ανθέων. Από τα πιο γνωστά είδη είναι το θυμαρίσιο, από έλατο, από θρούμπι, από κουμαριά και τόσα άλλα

Αλήθεια ποια χρώματα βλέπουν οι μέλισσες;

Οι μέλισσες μπορούν να διακρίνουν τα εξής χρώματα. Το μπλε, το πράσινο ,το κίτρινο και το άσπρο γι αυτό και οι κυψέλες βάφονται στα χρώματα αυτά.

Στα χωρίσματα

Όταν το μελίσι πολλαπλασιαστεί τόσο που να μην έχει χώρο τότε η βασίλισσα γεννά αυγά για νέες βασίλισσες και με το που θα σφραγιστούν τα κελιά τους η παλιά βασίλισσα παίρνει τους καλοχορτασμένους ακόλουθούς της και φεύγει δημιουργώντας έτσι καινούρια αποικία.

Σημείωση: Η πρόσκληση έγινε για το μάθημα επιλογής της Α΄ Λυκείου γεωλογία και διαχείριση φυσικών πόρων , το οποίο διδάσκω στο τμήμα αυτό. Ειδικότερα μετά από συζήτηση (με αφορμή το 3^ο κεφάλαιο, χλωρίδα – πανίδα) για τη βιοποικιλότητα.

Μάντζιου Μαρία χημικός

